

УДК 378.1

АНАЛІЗ МОЖЛИВИХ РИЗИКІВ ПРИ ВИБОРІ СТУДЕНТОМ ДИСЦИПЛІН БЛОКУ ДВРЗК

Асп. А.П. Волівач

Науковий керівник проф. Г.І. Хімичева

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Мета – дослідження факторів, що впливають на виникнення ризиків у навчальному процесі, під час вибору студентами дисциплін вільного вибору блоку ДВРЗК.

Завдання – виявити фактори ризиків блоку дисциплін ДВРЗК та запропонувати механізми та інструменти мінімізації їх впливу.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом дослідження є процес виявлення ризиків під час вільного вибору студентами дисциплін блоку ДВРЗК.

Предметом досліджень є дисципліни блоку ДВРЗК, фактори ризиків, нормативні документи, що регламентують освітній процес.

Методи дослідження. В ході роботи були застосовані аналітично-структурні та системні методи.

Наукова новизна полягає у виявленні факторів, що впливають на ризики при виборі дисциплін блоку ДВРЗК, що поділені на дві групи: ризики спричинені діями студентів та ризики, що виникають під час навчального процесу ВНЗ.

Для впровадження даних результатів в навчальний процес запропоновано рекомендації, що дозволяють студентам більш спрямовано вибрати дисципліни блоку ДВРЗК.

Результати дослідження. В 2005 році Україна приєдналася до Болонського процесу та взяла зобов'язання підтримки умов по створенню єдиного Європейського простору вищої освіти (European Higher Education Area, EHEA) [1]. На сьогоднішній день, вища освіта в Україні перебуває у стані реформування, що направлене на підвищення якості підготовки фахівців відповідно до європейських вимог.

Ключовою умовою успішного впровадження змін у проведенні реформ вищої освіти є дотримання порядку дій наступних нормативних документів: «Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості вищої освіти в Європейському просторі (ESG)»; вимог Болонського процесу; проекту Тюнінг «Гармонізація освітніх структур в Європі»; Закону України «Про вищу освіту» від 1.07.2014 р. № 1556-VII. Останній враховує вимоги Болонського процесу та досвід європейських країн і направлений на поєднання освіти з наукою та виробництвом, з метою підготовки конкурентоспроможного людського капіталу для високотехнологічного та інноваційного розвитку країни, самореалізації особистості, забезпечення потреб суспільства, ринку праці та держави у кваліфікованих фахівцях [2].

Усі ці нормативні документи направлені на надання якісних освітніх послуг, з метою підготовки компетентнісних спеціалістів, затребуваних на ринку праці.

Слід зазначити, що одними з пріоритетів Болонського процесу є працевлаштування та студентоцентроване навчання направлені на підвищення рівня кваліфікацій та загальних і спеціальних компетентностей, набутих студентами впродовж навчання. Такий підхід спрямований на розвиток ринку праці, який потребує постійно зростаючого рівня кваліфікацій та загальних і спеціальних компетентностей майбутніх фахівців.

В якості нових можливостей та підходів в розробці освітніх програм

передбачається впровадження дисциплін вільного вибору студентів, що розширюють загальні компетентності (блок ДВРЗК).

Відповідно до Болонської декларації та Закону України «Про вищу освіту» для забезпечення якісної підготовки здобувачів вищої освіти до освітніх програм включено дисципліни вільного вибору студентів. Стаття 62, п. 15 передбачають вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та робочим навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня вищої освіти [2]. При цьому здобувачі мають право вибирати навчальні дисципліни, що входять до різних освітніх програм.

В ході досліджень виявлено, що під час реалізації права вибору студентом додаткових дисциплін виникають ризики, що можуть негативно вплинути на організацію навчального процесу ВНЗ. На думку авторів, такі ризики можна розділити на дві групи, ризики спричинені діями студентів та ризики, що виникають під час організації навчального процесу зі сторони діяльності ВНЗ.

До першої групи ризиків відносяться: несвідомий вибір дисципліни; відсутність зацікавленості під час вибору дисципліни блоку ДВРЗК; неможливість переобрання дисципліни на початковому періоді відвідування занять; неотримання студентом очікуваного результату від набутих компетентностей обраної вибіркової дисципліни.

До другої групи ризиків слід віднести: недостатня поінформованість студентів (особливо 1-го року навчання), щодо дисциплін вільного вибору, що формують загальні компетентності; набір вибіркового дисциплін, що не в повній мірі відтворює загальні компетентності; неможливість введення дисципліни в навчальний процес через малу чисельність студентів, які її обрали; втрата навантаження кафедрами, в разі не набрання групи студентів.

За результатами досліджень вважаємо, що для зменшення факторів впливу ризиків при виборі студентами дисциплін блоку ДВРЗК доцільно розробити спеціальну опитувальну анкету, в якій в повній мірі буде надаватися інформація про вибірково дисципліну та загальні компетентності, які набуде студент в процесі її вивчення. Такий підхід дозволить студентам більш спрямовано зробити свій вибір та набуті очікуваних компетентностей, що в подальшому стануть у нагоді під час вивчення професійно-орієнтованих дисциплін.

Висновки. Отже, для зменшення впливу ризиків вільного вибору дисциплін загальних компетентностей блоку ДВРЗК, необхідно провести ряд заходів: випускаючим кафедрам, починаючи з 1-го курсу, 1-го семестру, ознайомити своїх студентів з освітньою програмою, за якою вони навчаються та провести роз'яснення загальних та спеціальних компетентностей, що необхідні їм для професійної діяльності; організувати день відкритих лекцій, під час яких студенти в діалоговому режимі зможуть поспілкуватися з викладачами та з'ясувати теоретичні і практичні навички, під час вивчення вибраної дисципліни.

Ключові слова. Ризики, блок дисциплін ДВРЗК, компетентності.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Волівач А.П. Аналіз ризиків надання освітніх послуг в країнах ЄС і на Україні / А.П. Волівач, Г.І. Хімичева // Тези доповідей XV Всеукраїнської наукової конференції молодих учених та студентів, «Наукові розробки молоді на сучасному етапі», 28-29 квітня 2016 року, м. Київ, КНУТД – том 2, с. 142.
2. Закон України «Про вищу освіту» // Закон від 01.07.2014 № 1556-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/page>